

Σ.Α.Τ.Ε.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ  
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕ ΧΩ ΔΕ  
ΓΕΝ. ΓΡΑΜ. ΔΗΜ. ΕΡΓΩΝ  
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ Δ/ΣΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΓ/ΤΟΣ  
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΝΟΜ. ΣΥΝΤ. ΚΑΙ ΚΩΔ/ΣΗΣ  
ΤΜΗΜΑ: α'

Ταχ. Δ/ση: Χαρ. Τρικούπη 182  
Ταχ. Κώδικας: 101 78 ΑΘΗΝΑ  
Τηλέφωνο: 64 29 185

## **ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ 15**

Αθήνα, 13 - 5 - 1996  
Αριθ.Πρωτ. Δ17α/05/40/Φ.Ν.380

ΠΡΟΣ: Τους αποδέκτες του πίνακα  
διανομής

Σ.Α.Τ.Ε.

### **ΘΕΜΑ: Εφαρμογή διατάξεων του Ν.2338/95.**

Σας κοινοποιούμε παρακάτω τη γνωμοδότηση αρ.242/96 της Ολομέλειας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους σχετικά α) με την προβλεπόμενη από το άρθρο 13 παρ. 4 του Ν.2338/95 κατάπτωση ποσοστού της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής σε δημοπρασία ως ειδικής ποινικής ρήτρας και β) με την ημερομηνία έναρξης ισχύος της διάταξης αυτής.

Με την γνωμοδότηση αυτή, την οποία αποδεχόμαστε, γίνεται δεκτό κατά πλειοψηφία ότι, αφενός μεν η απόφαση για την επιβολή της ειδικής ποινικής ρήτρας μπορεί να εκδοθεί και μετά τη λήξη του χρόνου ισχύος της προσφοράς αλλά εντός του χρόνου ισχύος της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής και αφετέρου ότι η σχετική διάταξη του Ν. 2338/95 άρχισε να ισχύει από την 14/9/1995 ημερομηνία δημοσίευσης του νόμου αυτού στο ΦΕΚ αρ.202 τ.Α', ανεξάρτητα από την ημερομηνία που το ΦΕΚ αυτό κυκλοφόρησε.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Σ.Α.Τ.Ε.

ΚΩΝ. ΛΑΛΙΩΤΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ  
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδότησεως 242/96

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ  
Ολομέλεια  
Συνεδρίαση 19-4-96

**Σύνθεση:**

**Πρόεδρος:** Λεωνίδας Παπίδας, Πρόεδρος Ν.Σ.Κράτους

**Αντιπρόεδροι:** Σταύρος Αργυρόπουλος, Μιχαήλ Βεκρής, Ευτύχιος Κορουγένης, Πέτρος Κυριαζής.

**Νομικοί Σύμβουλοι:** Αριστομένης Κομισόπουλος, Βασίλειος Κολοβός, Ρίζος Αντωνακόπουλος, Γεώργιος Πατρινέλης, Γεώργιος Παπασωτηρίου, Αναστάσιος Σοφός, Θεμιστοκλής Αμπλιανίτης, Χριστόδουλος Φραγκούλης, Κωνσταντίνος Βολτής, Χρήστος Τσεκούρας, Ευστράτιος Βολάνης, Γεώργιος Πουλάκος, Σπυρίδων Σκουτέρης, Δημήτριος Λάκκας, Ηλίας Παπαδόπουλος, Κων/νος Μπακάλης, Θεόδωρος Ρεντζεπέρης, Εμμανουήλ Λουδάρος, Νικόλαος Κατσίμπας, Θεόδωρος Θεοφανόπουλος, Ιωάννης Πράσιнос, Ιωάννης Πετρόπουλος, Γεώργιος Κατράνης, Χρήστος Θωμόπουλος, Χαρίκλεια Παλαιολόγου, Δημήτριος Παπαγεωργόπουλος, Ιωάννης Μάσβουλας, Ευάγγελος Παπαϊσιδώρου, Σπυρίδων Δελλαπόρτας.

**Πάρεδροι (γνώμες χωρίς ψήφο):** Δημήτριος Παπαδόπουλος, Κουήν Χουρμουζιάν

**Εισηγητής:** Θεόδωρος Ρεντζεπέρης, Νομικός Σύμβουλος

**Αριθμ.Ερωτήματος:** Δ17α/20/3/Φ.Ν.380/13.3.96 της Δ/σης Νομοθετικού Συντονισμού και Κωδικοποίησης της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων.

**Περίληψη ερωτήματος:** Ερωτάται αν: α) Για την κατάπτωση των προβλεπομένων από το άρθρο 13 παρ.4 του Ν.2338/95 (Α 202/14-9-95) ποινικών ρητρών σε βάρος εργοληπτικών επιχειρήσεων που συμμετείχαν σε διαγωνισμό για την επιλογή αναδόχου προς κατασκευή δημοσίου έργου, αρκεί μόνο η έκδοση της σχετικής απόφασης από την Προϊσταμένη Αρχή, εντός του χρόνου ισχύος της προσφοράς τους, ή πρέπει επιπλέον και να τους κοινοποιηθεί και β) οι διατάξεις του προαναφερθέντος νόμου, κατά το μέρος που αφορούν στη δημοπράτηση δημοσίων έργων, ισχύουν από της 14ης Σεπτεμβρίου 1995 οπότε φέρεται ως δημοσιευθείς στο υπ'αριθμ.202 ΦΕΚ τεύχος Α' ή από της 13ης Οκτωβρίου 1995, οπότε άρχισε η διάθεση του ανωτέρω ΦΕΚ, στο κοινό.

Επί των ερωτημάτων αυτών η Ολομέλεια του Ν.Σ.Κράτους γνωμοδότησε ως κατωτέρω:

1. Επί του πρώτου ερωτήματος.

(α) Σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 6 του Ν.1418/84, όπως ισχύει μετά την προσθήκη δέκα εδαφίων, με την παράγραφο 5 περίπτωση α του Ν.2229/94 (Α.138/31.8.94) και την αντικατάσταση στη συνέχεια των εδαφίων 4 έως 10, από το άρθρο 13 παρ.4 του Ν.2338/95 «Σε κάθε δημοπρασία έργου, που υποβάλλονται υπερβολικά χαμηλές προσφορές σε σχέση με τις προβλεπόμενες εργασίες, καλούνται από την αναθέτουσα Αρχή τουλάχιστον οι τρεις

πρώτες μειοδότες επιχειρήσεις, προκειμένου να δικαιολογήσουν τις προσφορές τους. Για τη δικαιολόγηση αυτή συντάσσεται και υποβάλλεται σχετικό υπόμνημα από καθεμιά επιχείρηση και προσκομίζονται τα απαραίτητα στοιχεία επαλήθευσης της προσφοράς. Αν τα προσκομισθέντα στοιχεία κριθούν ανεπαρκή ή ανακριβή κατά τη διαδικασία εξακρίβωσης, αποκλείονται οι επιχειρήσεις αυτές από το διαγωνισμό και διαβιβάζονται αμέσως αντίγραφα των στοιχείων στην υπηρεσία της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Έργων που είναι αρμόδια για την τήρηση των Μητρώων Εργοληπτικών Επιχειρήσεων.

Στις εργοληπτικές επιχειρήσεις που συμμετείχαν είτε μόνες τους είτε σε κοινοπραξία σε διαγωνισμό και αποκλείονται από αυτόν κατά την ανωτέρω διαδικασία, επιβάλλεται στις πρώτες τρεις κατά σειρά χαμηλοτέρων προσφορών, ως ειδική ποινική ρήτρα, η κατάπτωση υπέρ του κυρίου του έργου, ποσοστού 20%, 15% και 10% αντίστοιχα του ποσού της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής στη δημοπρασία με απόφαση της Προϊσταμένης Αρχής....»

(β) Εξάλλου σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ. 1 του Π.Δ.609/85 για τη συμμετοχή σε δημοπρασία κατασκευής δημοσίου έργου και την υποβολή οικονομικής προσφοράς απαιτείται η κατάθεση εγγυητικής επιστολής το ύψος της οποίας ανέρχεται στο 2% της προϋπολογιζομένης αξίας του έργου, ενώ στις περιπτώσεις που το έργο είναι ιδιαίτερα σημαντικό και επείγον, η εγγύηση συμμετοχής μπορεί να καθορίζεται σε ποσοστό μέχρι 4% της προϋπολογιζομένης αξίας του έργου.

Περαιτέρω στις παραγράφους 2,3 και 4 του ίδιου άρθρου ορίζεται κατά λέξη ότι: «Κάθε υποβαλλόμενη προσφορά δεσμεύει αυτόν που την υποβάλλει για διάστημα εξήντα (60) ημερών, μέσα στο οποίο θα πρέπει να του κοινοποιηθεί η απόφαση για κατακύρωση σ' αυτόν της δημοπρασίας. Όταν πρόκειται για δημοπρασία που απαιτεί αξιολόγηση των προσφορών, η δέσμευση διαρκεί για διάστημα εκατόν είκοσι (120) ημερών. Για έργα προϋπολογισμού μεγαλύτερου από το όριο μέχρι το οποίο γίνονται δεκτές εργοληπτικές επιχειρήσεις Ε' τάξης, μπορεί με τη διακήρυξη να ορίζεται μεγαλύτερος χρόνος ισχύος των προσφορών μέχρι και του ενός τρίτου αντίστοιχα των παραπάνω προθεσμιών των 60 και 120 ημερών.

3. Επιτρέπεται οι εγγυητικές επιστολές για τη συμμετοχή, να έχουν προθεσμία ισχύος, που όμως θα υπερβαίνει κατά 30 ημέρες τον προδιαγραφόμενο χρόνο ισχύος των προσφορών.

4. Η εγγύηση συμμετοχής του τελευταίου μειοδότη αποδίδεται μετά την κατάθεση της εγγύησης καλής εκτέλεσης και την υπογραφή της σύμβασης, ή μετά την πάροδο του χρόνου που τον δεσμεύει η προσφορά του, εκτός αν αυτός συναινέσει σε παράταση. Οι εγγυήσεις συμμετοχής των άλλων συναγωνιζομένων αποδίδονται μετά την έγκριση του αποτελέσματος του διαγωνισμού ή και νωρίτερα αν το ζητήσει ο ενδιαφερόμενος που δεν υπέβαλε ένσταση και η αρχή που διενεργεί το διαγωνισμό δεν πιθανολογεί την ανατροπή του αποτελέσματος με ενδεχόμενη την ανακήρυξή του ως αναδόχου».

(γ) Ομοίως στο άρθρο 26 του ίδιου Π.Δ/τος αναφέρεται ότι για την κατασκευή του έργου υπογράφεται σύμβαση, κατόπιν προσκλήσεως του αναδόχου, γενομένης μαζί με την κοινοποίηση της εγκριτικής του αποτελέσματος της δημοπρασίας αποφάσεως. Η πρόσκληση για υπογραφή της σύμβασης πρέπει να αναφέρει προθεσμία, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δεκαπέντε ημερών από την κοινοποίηση της ανωτέρω αποφάσεως, ενώ ο ανάδοχος είναι υποχρεωμένος να προσκομίσει εντός της ίδιας προθεσμίας εγγύηση για την καλή εκτέλεση του έργου, η οποία ανέρχεται σύμφωνα με το άρθρο 27 παρ. 1 του

προαναφερθέντος Π.Δ/τος σε 5% του ποσού για το οποίο καταρτίζεται η σύμβαση, προκειμένου δε για έργα ή σημαντικά ή αυτά για τα οποία ο χρόνος κατασκευής έχει ιδιαίτερη σημασία, η διακήρυξη μπορεί να ορίζει μεγαλύτερο ποσοστό εγγύησης το οποίο όμως δεν μπορεί να υπερβαίνει το 10% του ποσού για το οποίο καταρτίζεται η σύμβαση.

«Αν ο ανάδοχος δεν προσέλθει για την υπογραφή της σύμβασης ή δεν προσκομίσει τις απαιτούμενες εγγυήσεις για την καλή εκτέλεση της σύμβασης κηρύσσεται έκπτωτος ... (άρθρο 26 παρ.3, εδ. 1 του Π.Δ. 609/85)».

Τέλος, σύμφωνα με την παρ.6 του άρθρου 28 του ίδιου Π.Δ/τος, οι εγγυητικές επιστολές πρέπει, εκτός των άλλων να περιλαμβάνουν τον όρο ότι «.....ο εγγυητής παραιτείται από δικαίωμα της διζήσεως και αναγνωρίζει την υποχρέωσή του να καταβάλει το ποσό της εγγύησης, μέσα σε πέντε ημέρες από τη σχετική ειδοποίηση».

2.(α) Από τις προαναφερθείσες η κατά λέξη παρατεθείσες διατάξεις προκύπτει κατά την άποψη της πλειοψηφίας των μελών της Ολομέλειας του Ν.Σ.Κράτους, απαρτισθείσας από τον Πρόεδρο του Σώματος, τους παρισταμένους τέσσερις Αντιπροέδρους και τους Νομικούς Συμβούλους, Αριστομένη Κομισόπουλο, Βασίλειο Κολοβό, Ρίζο Αντωνακόπουλο, Γεώργιο Πατρινέλη, Γεώργιο Παπασωτηρίου, Αναστάσιο Σοφό, Θεμιστοκλή Αμπλιανίτη, Κων/νο Βολτή, Χρήστο Τσεκούρα, Ευστράτιο Βολάνη, Γεώργιο Πουλάκο, Σπυρίδωνα Σκουτέρη, Δημήτριο Λάκκα, Ηλία Παπαδόπουλο, Κων/νο Μπακάλη, Εμμανουήλ Λουδάρο, Νικόλαο Κατσιμπα, Ιωάννη Πράσινο, Χρήστο Θωμόπουλο, Χαρίκλεια Παλαιολόγου, Ιωάννη Μάσβουλα, Ευάγγελο Παπίσιδώρου και Σπυρίδωνα Δελλαπόρτα (ψηφοί 26), στην οποία προσεχώρησε και ο άνευ ψήφου Πάρεδρος Δημήτριος Παπαδόπουλος, ότι η απόφαση για την κατάπτωση του προβλεπόμενου υπό του άρθρου 13 παρ. 4 του Ν.2338/95 ποσοστού της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής στη δημοπρασία για την κατασκευή ενός δημόσιου έργου μπορεί να εκδοθεί και μετά τη λήξη του χρόνου ισχύος της προσφοράς, αλλά εντός του χρόνου ισχύος της εγγυητικής επιστολής, υπό την προϋπόθεση ότι η προσφορά και η συνοδεύουσα αυτήν εγγυητική επιστολή, δεν έχει αναληφθεί από το διαγωνιζόμενο. Αυτό συνάγεται ιδιαίτερα από το άρθρο 23 παρ. 3 του Π.Δ. 609/85, στο οποίο, σύμφωνα και με όσα έχουν ήδη αναφερθεί, οι εγγυητικές επιστολές συμμετοχής σε δημοπρασίες για την κατασκευή των δημοσίων έργων, επιβάλλεται να έχουν διάρκεια ισχύος, υπερκαλύπτουσα τουλάχιστον κατά τριάντα ημέρες το χρόνο ισχύος της προσφοράς και προφανώς αυτό το χρονικό περιθώριο καλύπτει εκτός των άλλων και τη (χρονική) δυνατότητα στην Αναθέτουσα Αρχή (ή τον κύριο του έργου) να προβεί στις νόμιμες ενέργειες για την κατάπτωσή του, εκ των υστέρων προβλεφθέντος ποσοστού της εγγυητικής επιστολής, δοθέντος ότι εξ ουδεμίας διατάξεως προκύπτει ή συνάγεται το αντίθετο.

3.(α) Αντιθέτως κατά την άποψη της μειοψηφίας απαρτισθείσας από τους Νομικούς Συμβούλους Χριστόδουλο Φραγκούλη, Θεόδωρο Θεοφανόπουλο, Ιωάννη Πετρόπουλο, Γεώργιο Κατράνη, Δημήτριο Παπαγεωργόπουλο και τον Εισηγητή (ψηφοί 6) στην οποία προσεχώρησε και η άνευ ψήφου Πάρεδρος Κου Χουρμουζιάν, για την επιβολή της προβλεπομένης από το άρθρο 13 παρα. 4 του Ν.2338/95 ειδικής ποινικής ρήτρας, πρέπει σχετική απόφαση να εκδοθεί εντός του χρόνου ισχύος της προσφοράς της διαγωνιζόμενης Εταιρίας ή Κοινοπραξίας, διότι μετά την άπρακτη πάροδο ισχύος της, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να ζητήσει την ανάληψη της, προσφοράς και της εγγυητικής επιστολής συμμετοχής στη

δημοπρασία που την συνοδεύει αν δεν συναινεί σε παράταση του χρόνου ισχύος της και ο κύριος του έργου δεν μπορεί να αρνηθεί την επιστροφή, εφόσον δεν έχει εντός του ανωτέρω χρονικού διαστήματος, εκδοθεί απόφαση για τη επιβολή της προαναφερθείσας, ειδικής ποινικής ρήτηρας, (ούτω και Δ.Εφ. Λάρισας, 76/89 ΝοΔ.Ε. 54,13) και η κοινοποίηση της οικίας αποφάσεως πρέπει να γίνει, εντός του χρόνου ισχύος της εγγυητικής επιστολής.

Για το σκοπό αυτό άλλωστε ορίζεται ότι η εγγυητική επιστολή συμμετοχής στη δημοπρασία, πρέπει να ισχύει για τριάντα τουλάχιστον ημέρες περισσότερες από το χρόνο ισχύος της προσφοράς, έτσι ώστε, να δοθεί η δυνατότητα στον κύριο του έργου (δημοπρατούσα αρχή), να προβεί στις νόμιμες ενέργειες για την κατάπτωση της ειδικής ποινικής ρήτηρας.

(β) Η απόψη αυτή ενισχύεται και από τις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 23 του Π.Δ. 609/85 σύμφωνα με τις οποίες, με εξαίρεση τον καλούμενο σε υπογραφή της σύμβασης στον οποίο η εγγυητική επιστολή αποδίδεται μετά την κατάθεση της εγγύησης καλής εκτέλεσης και την υπογραφή της σύμβασης ή μετά την πάροδο του χρόνου που τον δεσμεύει η προσφορά του, οι εγγυήσεις συμμετοχής των άλλων διαγωνιζομένων αποδίδονται μετά την έγκριση του αποτελέσματος του διαγωνισμού ή και νωρίτερα, αν το ζητήσει ο ενδιαφερόμενος που δεν υπέβαλε ένσταση και η αρχή που διενεργεί το διαγωνισμό δεν πιθανολογεί την ανατροπή του αποτελέσματος με ενδεχόμενη ανακήρυξή του ως αναδόχου.

Ακραίο δηλαδή χρονικό σημείο, για την παρακράτηση της εγγυητικής επιστολής, κατ'εφαρμογή διατάξεων του Π.Δ. 609/85, θεωρείται ο χρόνος ισχύος της προσφοράς του διαγωνιζομένου, που καλείται σε υπογραφή της σύμβασης, (αν δεν συναινέσει σε παράτασή της) ενώ των λοιπών διαγωνιζομένων οι εγγυητικές επιστολές μπορεί να αποδοθούν και νωρίτερα, υπό τις αναφερόμενες ανωτέρω προϋποθέσεις, επειδή δε, η πρόσκληση για υπογραφή της σύμβασης με τον ανάδοχο, δεν μπορεί να ορίζει προθεσμία μικρότερη των δεκαπέντε ημερών, σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ.2 του Π.Δ. 609/85, ορίσθηκε ότι η εγγυητική επιστολή πρέπει να έχει διάρκεια ισχύος τουλάχιστον τριάντα ημέρες περισσότερες από την ισχύ της προσφοράς, για να διαπιστωθεί, αν ο ανάδοχος θα προσέλθει εντός της νομίμως ορισθείσας προθεσμίας, για υπογραφή της σύμβασης, άλλως να υπάρχει χρόνος, για να ζητηθεί η κατάπτωση της εγγυητικής επιστολής, χωρίς εκ του γεγονότος τούτου να συνάγεται ότι η Αναθέτουσα Αρχή, μπορεί να παρακρατήσει την προσφορά συνολικά ή μόνο την εγγυητική επιστολή συμμετοχής στη δημοπρασία, αν δεν έχει ακόμη ελέγξει και εκδόσει απόφαση, εντός του χρόνου ισχύος της προσφοράς, σχετικά με την αιτιολόγηση των προσφερθεισών υπερβολικά χαμηλών προσφορών.

4. Επί του δεύτερου ερωτήματος:

(α) Στο άρθρο 7 του Ν.301/76 (Α, 96) αναγράφεται ότι: «1. Η Εφημερίς της Κυβερνήσεως εκδίδεται καθ'εκάστην εργάσιμη ημέραν, εν επείγουση δε ανάγκη και καθ'ημέραν αργίαν εις αυτοτελή φύλλα φέροντα την ημερομηνίαν της ημέρας της εκδόσεως, ίδιον αύξοντα αριθμόν και συνεχή δι'άπαντα τα εντός του αυτού έτους εκδιδόμενα φύλλα αριθμησιν των σελίδων.....

2. Τα φύλλα της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως κυκλοφορούν εντος της αυτής ημέρας της ην ταύτα φέρουν ημερομηνίας. Εντός της αυτής ημέρας και προ της κυκλοφορίας, ή συγχρόνως προς ταύτην, αντίτυπον του κυκλοφορούντος φύλλου ή κεκυρωμένο αντίγραφον του ηλεγμένου και θεωρηθέντος παρά του Υπουργού Προεδρίας της Κυβερνήσεως δοκιμίου,

καταχωρείται εις ίδιον φάκελλο τηρούμενον κατά τεύχος παρά τω Εθνικώ Τυπογραφείω και όντα προσιτόν εις το κοινό.

3. Μη ούσης δυνατής ένεκα τεχνικών λόγων της κυκλοφορίας του φύλλου της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως κατά την ημέραν της ην τούτο φέρει ημερομηνίας οι ενδιαφερόμενοι δύνανται να αιτούνται παρά του Εθνικού Τυπογραφείου κεκυρωμένον φωτοαντίγραφον του κατά την προηγούμενην παραγράφου κατεχωρημένου φύλλου ή δοκιμίου.

Το ούτω χορηγούμενον κεκυρωμένον φωτοαντίγραφον έχει την αυτή νόμιμον ισχύν ην και τα φύλλα της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως.

4.(α) Συντρεχουσών των εν ταις ηγουμέναις παραγράφοις προϋποθέσεων, το φύλλον της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως τεκμαίρεται αμαχήτως ως κυκλοφορήσαν την ημέραν της ην τούτο φέρει ημερομηνίας. Η ημέρα εκδόσεως και κυκλοφορίας λαμβάνεται πάντοτε αδιαιρέτως».

(β) Σύμφωνα με το άρθρο 14 του Ν.2338/95 (ΦΕΚ Α.202/14-9-95) η ισχύς του αρχίζει τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός από τις διατάξεις για τις οποίες ορίζεται διαφορετικά, προϋπόθεση όμως που δεν συντρέχει, στην υπό έρευνα περίπτωση, και κατά συνέπεια η τυπική και ουσιαστική ισχύς των συγκεκριμένων διατάξεων, που αφορούν στην εξεταζόμενη υπόθεση, συμπίπτουν χρονικά και η κρίσιμη ημερομηνία είναι η 14-9-95, στερούνται δε νομικών συνεπειών τα αναφερόμενα στο υπ'αριθμ. 204, 205/4-1-96 έγγραφο του Εθνικού Τυπογραφείου ότι το υπ'αριθμ. 202 ΦΕΚ τ.Α', «σύμφωνα με τα υπάρχοντα στοιχεία, παραδόθηκε στη θυρίδα πώλησης για το κοινό στις 13-10-95». (Ούτω Ηλ. Κυριακόπουλος Διοικ. Δικ., σελ. 56 επομ. Και 86 επομ. Με νομολογία, ΑΠ 1.276/76, ΝοΒ 25, 890 ΣτΕ 741/66, 735/70, 717/61, 1062 και 216/62, 1670/65 κλπ). Υποστηρίζεται όμως και η άποψη ότι η ουσιαστική ισχύς του νόμου άρχισε από την ημερομηνία που πράγματι κυκλοφόρησε και κατέστη δυνατή η διάθεσή του στο κοινό από τις προς τούτο καθορισμένες θυρίδες (Ούτω Δερβέναγας, στο Σύνταγμα της Ελλάδος, σελ. 196 επομ., ΣτΕ 2314/72 ΕΔΔ 1972,6,307, ΣτΕ, Ολ. 2081/87, Διοικ. Δίκη 1,1989, που αφορά όμως στον υπολογισμό του χρόνου για την άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως στο ΣτΕ).

(γ) Η άποψη αυτή δεν είναι ορθή διότι έρχεται σε ευθεία αντίθεση με τα οριζόμενα στο άρθρο 7 του Ν.301/76 και παραγνωρίζει τη δυνατότητα που υπάρχει, να προμηθευθεί ενδιαφερόμενος από το Εθνικό Τυπογραφείο, επίσημο φωτοαντίγραφο του ΦΕΚ ή του τηρούμενου δοκιμίου από την ημέρα που φέρεται ότι κυκλοφόρησε, το οποίο έχει την ίδια ισχύ με το ΦΕΚ που διατίθεται από τις θυρίδες του Εθνικού Τυπογραφείου, για πώληση στο κοινό.

Εξ άλλου η αναγραφόμενη ως ημερομηνία κυκλοφορίας του ΦΕΚ αποτελεί ένα σταθερό σημείο αναφοράς, για την έναρξη ισχύος του νόμου και την ασφάλεια των συναλλαγών, ενώ η ημερομηνία προωθήσεως του σχετικού ΦΕΚ στη θυρίδα πώλησης για το κοινό, αποτελεί ένα αβέβαιο χρονικό σημείο, το οποίο θα πρέπει να ερευνάται κατά περίπτωση, γεγονός που δημιουργεί πρόσθετες δυσχέρειες, στην διακρίβωση της έναρξης εφαρμογής του νόμου, αφού πέραν της αναγραφόμενης στο ΦΕΚ ημερομηνίας δημοσιεύσεώς του, θα πρέπει κάθε φορά να ελέγχεται τότε παραδόθηκε στη θυρίδα πώλησης για το κοινό, ενώ θα υπάρχει και το φαινόμενο να έχει τεθεί σε ισχύ ένας νόμος από τα θεσμοθετημένα όργανα της Πολιτείας και να αναστέλλεται η ισχύς του, λόγω γραφειοκρατικών διαδικασιών και εξωθεσμικών παραγόντων.

Σ.Α.Τ.Ε.

Κατ'ακολουθία των ανωτέρω, κατά την ομόφωνη γνώμη της Ολομέλειας του Ν.Σ.Κράτους η προσκήκουσα απάντηση στο δεύτερο ερώτημα είναι ότι ως ημερομηνία ενάρξεως ισχύος του άρθρου 13 παρ. 4 του Ν.2338/95, πρέπει να θεωρηθεί η 14-9-95, που φέρετε ότι δημοσιευθήκε στο υπ'αριθμ.202, ΦΕΚ τ.Α' και όχι η 13-10-95 που παραδόθηκε το ανωτέρω ΦΕΚ στη θυρίδα πώλησης για το κοινό, και ως εκ τούτου, ο ανωτέρω νόμος, εφαρμόζεται στις περιπτώσεις δημοσίων έργων των οποίων η διακήρυξη δημοπρατήσεως δημοσιεύθηκε από τις 14-9-95 και εντεύθεν.

Αθήνα, 22-4-1996

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Ο Πρόεδρος Ν.Σ.Κράτους

Σ.Α.Τ.Ε.

Αθήνα, 24-4-1996

Ο Εισηγητής

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΡΕΝΤΖΕΠΕΡΗΣ

Νομικός Σύμβουλος Ν.Σ.Κ.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΠΑΠΙΔΑΣ

Σ.Α.Τ.Ε.